

TERCER CONGRÉS
CATALANISTA
2008-2009

Cloenda del 3r Congrés Catalanista

Parlament Sra. Patrícia Gabancho ; Vicepresidenta de l'Àmbit de Política

Hem viscut trenta anys d'autonomia i trenta anys és el període canònic concedit a una generació per fer la seva feina. Aleshores és el moment del balanç. I, com si fos un mandat històric ineludible, el balanç arriba quan una bona part dels catalans de tota mena i condició estan insatisfets amb la situació. Els polítics professionals parlen de “desafecció”, que és una manera discreta de dir el mateix que diuen les ponències del congrés catalanista: que el balanç no és promissori ni és estimulant. L'àmbit de Política del Congrés Catalanista ha reunit un conjunt notable d'intel·lectuals, pensadors, analistes i professionals que han fet seu el lema que presidia el nostre treball: som una nació i volem un Estat propi. Tan senzill i tan clar com això. Som una nació i volem un Estat propi. Fixeu-vos que aquesta frase no s'hagués pronunciat amb la mateixa unanimitat ara fa trenta anys, quan el camí autonòmic semblava una via plausible i valia la pena d'intentar una entesa amb l'Estat espanyol malgrat que la història havia demostrat un cop i un altre cop que l'entesa no és possible (i *cop* no és una paraula sobrera en aquest context).

Trenta anys, en tot cas, són suficients per assolir la maduresa. Si en aquest període no hi arribes, a la maduresa, alguna cosa ha fallat en el teu procés de contacte amb la realitat. També col·lectivament. Les ponències de l'àmbit de política coincideixen a donar per esgotada la via autonomista, perquè el balanç, trenta anys després de la Constitució, és extremadament pobre quant a competències, als recursos per exercir-les, a la relació amb l'Estat i al reconeixement simbòlic i pràctic de la nació catalana i la seva llengua i cultura. No sembla intel·ligent doncs, ni propi d'una situació de maduresa, insistir en un camí que no duu enlloc. Però és que hi ha més: les ponències estableixen que, de continuar per aquest camí, Catalunya aniria a menys en tots els aspectes de la vida col·lectiva. Com que el marc autonòmic no permet organitzar uns serveis públics i socials acordats a la riquesa que som capaços de produir, perquè bona part d'aquesta riquesa és transferida per força a l'Estat; com que tampoc podem exercir en plenitud el nostre

talent productiu (i cultural) perquè el marc de l'Estat tendeix a ser asfixiant quant a infraestructures i previsions de desenvolupament; com que no es poden exercir polítiques específiques i concordants amb les necessitats de Catalunya perquè no hi ha ni prou competències ni prou recursos; com que tampoc se'ns dóna un marc suficient de representació, per exemple en l'esfera internacional; com que tot això és així i es constata cada dia en tots els ordres de la vida social i col·lectiva, el diagnòstic ens diu que, de continuar per aquest camí, Catalunya s'anirà esllanguint sense remei cap al que un dels ponents qualifica de "dolça decadència". Trist diagnòstic després de trenta anys, que es pot resumir en una frase: la nació, aquesta nació que som i que estimem, no hi cap, en l'Estat espanyol. No hi té prou lloc perquè l'Estat espanyol no està previst, ni organitzat, per donar espai polític, econòmic i moral a les nacions que conté. I perquè la gairebé totalitat de les autonomies espanyoles se senten còmodes i compromeses amb aquest Estat que a Catalunya l'ofega i que a elles les beneficia.

L'equació no té altra solució que l'Estat propi, una solució que avui no és compartida per la totalitat de diputats i diputades al Parlament de Catalunya que, com a representants del poble català, un poble certament divers, ofereixen diferents estratègies per satisfer l'exigència dels seus votants. No m'estendré sobre la necessitat d'aquest Estat propi. No és avui el Parlament la seu d'aquest debat: espero que ho serà algun dia no gaire llunyà. Només recordo als senyors i senyores diputades que l'escassa sobirania que l'autonomia reconeix al poble de Catalunya està sent qüestionada pel Tribunal Constitucional i que aquesta sentència, que un any o altre es produirà, us posarà en la disjuntiva de servir a l'Estat o servir a Catalunya. Les circumstàncies avui han canviat, no tan sols per la progressiva consciència social del balanç negatiu de l'autonomia, sinó perquè el marc internacional permet i afavoreix l'existència de petits països que basen el seu èxit en l'excel·lència i no en la grandària. I perquè la gradual integració dels Estats en marcs de convivència compartits, com ho és la Unió Europea, fa que les solucions violentes als conflictes pacífics no siguin viables. Globalització i integració europea són avui aliats de la causa catalana cap a la llibertat i hem de saber jugar a favor dels moviments internacionals per aprofitar la força que els impulsa.

Per tant, el tercer Congrés Catalanista farà al Parlament de Catalunya, a través de la persona del seu president, Sr. Benach, tres peticions oficials des de l'àmbit de política. Peticions que no comporten alterar les estratègies de ningú, perquè des de

la convicció democràtica que compartim, les veiem com a legítimes tot i que no coincideixin amb l'objectiu que propugnem.

En primer lloc, us demanem precisament que treballeu per la **internacionalització intel·ligent** del conflicte català. Tot i que pugueu ser partidaris de solucionar aquest conflicte (en algun hipotètic temps futur) dins el marc de l'Estat espanyol heu de reconèixer que el conflicte existeix. I que, en tractar-se d'un conflicte que ateny la llibertat, i qui diu llibertat diu benestar i justícia, és bo que el món el conegui, l'escolti i l'empari. El context mundial afavoreix la sensació que tot el que passa, per lluny que passi i per petit que sigui, ens afecta. Doncs hem d'aconseguir que el conflicte català, conflicte democràtic i pacífic, afecti també els amants de la llibertat a tot arreu del món, perquè passa que sovint la causa catalana és explicada des del prejudici i la rancúnia. La manera de contrarestar les influències negatives, que continuaran presents, és el coneixement. Sigueu, per tant, agents d'aquest coneixement.

En segon lloc us demanem **joc net**. El debat del sobiranisme és un dels tres debats clau que en aquest moment implica a la minoria qualificada de la nostra societat, al costat del debat sobre la identitat i sobre la relació entre polítics i ciutadans. És un debat que ha pres lloc una mica sorprenentment, vull dir que inesperadament, a partir de l'acumulació d'evidències que diuen que l'entesa de Catalunya amb l'Estat no avançarà sinó que aviat acabarà estancada en un punt en què només ens deixa lloc per al descontentament perpetu o la resignació. Això és la sentència del Tribunal Constitucional, sigui quina sigui. La vulneració de la sobirania ja s'ha produït des del moment que s'està estudiant i jutjant allò que el poble català ha referendat; això és també un finançament injust i insolidari envers Catalunya; això és l'estat d'impotència davant una crisi profunda que ha posat damunt la taula les sempiternes mancances estructurals del país. Resignació, doncs, descontentament... o convicció que és hora de girar full. Doncs bé: heu de possibilitar aquest debat, l'heu de protegir; l'heu de protegir fins i tot de la voluntat de silenciar-lo que comença a mostrar l'Estat espanyol. No us demanem, només faltaria, que us feu independentistes; això cadascú ho sabrà. Us demanem que afavoriu el debat sobiranista, les opcions que proposa, les consultes que promou, en definitiva el moviment que està sorgint en el si de la prudent i sempre assenyada societat catalana.

I en tercer lloc, senyors i senyores diputades, us demanem que poseu el fil a l'agulla del **procés de regeneració política**, que de forma també imprevisible s'ha instal·lat com a reclam col·lectiu. La gent vol opcions més flexibles i més participades quan és el moment de triar, de votar, els seus representants, en la convicció que si part del poder que avui tenen les cúpules dels partits tornés a la ciutadania, el gest contribuiria a retornar a la política la grandesa de regir i arbitrar la vida col·lectiva, grandesa que avui està qüestionada. Volem una política que s'allunyi, per tant, dels tacticismes i la immediatesa, i que s'allunyi de la banalitat de l'eslògan i de la frase altisonant i buida que avui regeix la vida dels partits, com si la intel·ligència no hi tingués cabuda. La transferència d'una mica de poder del partit al ciutadà incorporaria exigència i rigor en la nostra vida col·lectiva; l'honestedat i la vocació de servei us la suposo. Heu de ser conscients, però, que aquesta transferència de poder comportaria també acostar l'estratègia dels partits a l'exigència d'aquest debat sobiranista present, cada cop més, en la societat. El servei col·lectiu també és pensar com pensa la gent i no en contra del que pensa la gent amb la intenció de desestimar-la. Una de les conclusions del congrés afirma que algunes de les coses que la gent vol votar no es poden votar avui a Catalunya, no pas perquè l'Estat no ho permeti, que també, sinó perquè els partits catalans no ho posen en oferta. Aquest distanciament, que es tradueix en abstenció o bé en la recerca de noves ofertes no sempre convencionals, és un fracàs dels polítics catalans que avui són en actiu, perquè no heu estat capaços de portar als vostres partits, a l'estructura dels vostres partits, els debats que avui bullen al carrer. Torneu doncs al debat.

I res més. No estic parlant en nom propi sinó en nom d'un percentatge important de catalans que ja han pres la seva decisió. La llibertat comença en la ment de les persones i quan s'hi posa la llavor, és impossible aturar-ne la germinació. Avui la llibertat ha tornat a l'horitzó dels catalans. Hi és present. Hi és com a desig i com a convicció. Algun dia, els vostres fills o els vostres néts us preguntaran què vareu fer davant d'aquest repte. Espero que la resposta us honori.

Moltes gràcies.